

Guido di Savino alias Guido Andries

Frans Caignie (september 1995)

1

Het begin van de geschiedenis van de Antwerpse majolica is voor een deel te situeren in Italië, namelijk te Castel Durante¹ gelegen in de streek van Ancona, niet ver van Urbino. Om deze band met Italië te begrijpen, dienen we enkele eeuwen terug te gaan in de tijd.

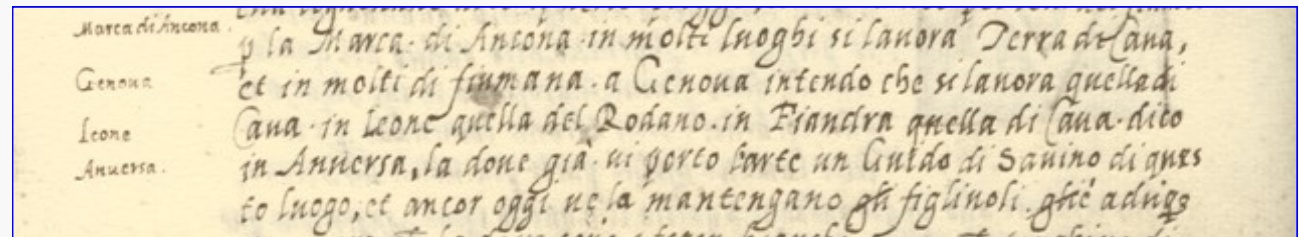
Een zekere Cipriano Piccolpasso, een Italiaans architectingenieur uit dit Castel Durante, schreef in 1558 een verhandeling over de kunst van de pottenbakker met als titel "I Tre Libri dell'Arte del Vasaio" of "De drie boeken over de kunst van de pottenbakker". Eigenlijk betreft het drie afzonderlijke hoofdstukken, die in een enkele band samengebracht zijn.

Alle aspecten van het pottenbakken worden erin behandeld: de ontginning en de bewerking van

de aarde, het vormen, de werktuigen die erbij gebruikt worden, de bestanddelen van het glazuur en de kleurstoffen en de methode om ze aan te maken, een beschrijving van de oven en de manier waarop die dient ingeladen te worden en tenslotte een voorbeeld van de verschillende decoratiemotieven die toen algemeen gangbaar waren, waaronder grotesken, arabesken, trofei, a foglie, bloemen, fruit en landschappen. Het geheel is verlucht met een groot aantal

schetsen, technische tekeningen en decoratiemotieven waarnaar door de tekst heen verwezen wordt.²

Driehonderd jaar later, in 1857, wordt het manuscript uitgegeven te Rome door Antonio Caiani³. Kort nadien, in 1860, verschijnt er te Parijs een vertaling in zestiende-eeuws Frans van de hand van Claudius Popelin: "Les trois livres de l'art du potier".⁴

Afb. 1: Passage uit de verhandeling "I Tre Libri dell'Arte del Vasaio" van Cipriano Piccolpasso, 1558, waarin hij het verblijf van Guido di Savino en diens zonen te Antwerpen onthult.

1. Wie vandaag de dag op Italiaanse landkaarten op zoek gaat naar de naam Castel Durante zal teleurgesteld de boeken dichtklappen. Deze bestaat immers niet meer als lokaliteitsnaam. Dit komt door paus Urbanus VIII, die geboortig was van Castel Durante en die bij zijn aanstelling

tot paus op 6 augustus 1623, de naam van zijn geboortestad veranderde in Urbania. (Bron: Winkler Prins Encyclopedie, 1953, deel 17, p. 780).

2. De verwijzingen naar de verhandeling van Piccolpasso zijn gebaseerd op het facsimile van het manuscript, dat uitge-

geven werd door het Victoria en Albert Museum, Londen, 1980, vertaald en ingeleid door Ronald Lightbown en Alan Caiger-Smith.

3. Bron: Piccolpasso, Cipriano, deel 1, p. xxxix.

4. Zie Popelin, Claudius.